

Kratochvilné myšuntálie s Emou a Tondou

aneb Rodinné prázdninové krátky v Praze

2

Kratochvilné myškuntálie s Emou a Tondou

jsou pražskou letní hrou pro rodiny s mladšími dětmi.

Jde o soubor osmi herních sešitků navázaných na osm knížek pro mladší děti, jejichž společným tématem je Praha.

1. Ád'a spadla do kanálu od Sylvie Francové
2. Ďasík a Ďáblík od Ivony Březinové
3. Dlouhá noc muzejní myši... od Radka Malého
4. Dům číslo 226 od Jany Šrámkové
5. Stavěno anděly od Marka Podwala
6. To je metro, čče! od Milady Rezkové
7. Tři zlaté klíče od Petra Síse
8. Veverka a Myška v Praze od Jarmily Marešové

Každý sešítek obsahuje výpravu za poznáním inspirovanou jednou z knížek. Dále pak aktivitu, buď v podobě výtvarného tvoření nebo například pokusu.

- Přečíst si vybrané knížky není k hraní nutné, ale nic tím nezkazíte.
- Také není nutné hrát všechny hry. Je to jen na vás.
- Má to být hlavně zábava.

Pokud se vám hry budou líbit, budeme rádi, když nám napíšete na suteren@mlp.cz.

Na základě hry se lze zúčastnit i kvízu Emy a Tondy na: <http://bit.ly/myskuntalie>

Citace:

BŘEZINOVÁ, Ivona. *Ďasík a Ďáblík*: zvou na výpravu do dávné Prahy!. Ilustroval Barbora KYŠKOVÁ. V Praze: Albatros, 2017. ISBN 978-80-00-04685-3.

KOCMANOVÁ, Anna. *Rukověť malého frotážisty*. Praha: Baobab, 2015. ISBN 978-80-7515-025-7.

VONDRUŠKA, Pavel. *Kryptologie, šifrování a tajná písma*. Ilustroval Bára BUCHALOVÁ. Praha: Albatros, 2006. *Oko* (Albatros). ISBN 80-00-01888-8.

Ďasík a Ďáblík od Ivony Březinové

Berenika a Bertík jsou na školním výletě v Praze.
Takový výlet bývá fajn.
A co teprve když vám průvodce dělají dvě oživé potvůrky, původně kamenné chrliče z Prašné brány, které navíc umí cestovat časem...

Bylo ráno a sluníčko lákalo na procházku.
“Kam půjdeme dnes?” zeptala se Emča.
“Na Karlův most, hledat svatého Norberta,” odpověděl pohotově Tonda.
“Ty máš na Karlově mostě sraz s nějakým svatým?”
vykulila Ema oči, až se jí vousky zachvěly.
“Ale né, to je socha,”
odvětil Tonda a začal do batůžku cpát sešit a pastelky.
“A to budeš sedět u paty sochy a malovat turisty?” podívovala se dál Ema.
“Nech se překvapit” odbyl ji Tonda.

K čemu slouží chrlič?

Výprava a tajemné nápisy

„Tak jsme tady,“ vykřikl Tonda a ukázal na sousoší stojící nad sedmým mostním pilířem. „Vždyť jsou tam tři! Který je ten Norbert?“ zeptala se Ema. „Ten uprostřed,“ odpověděl Tonda. „A co ti dva na kraji? To je kdo?“ a začala slabikovat slova u paty světce. „S ven ces ...,“ tomu nerozumím. „A to je úkol pro děti,“ usmál se pod vousky Tonda a vytáhl z batůžku sešit a pastelky.

Sousoší sv. Norberta, sv. ? a sv. ?

...je sedmé od Staroměstské věže na pravé straně Karlova mostu.

V roce 1853 jej vytvořil J. Max.

Uprostřed se nachází socha sv. Norbeta. Po jeho pravici a levici stojí dva světci, jejichž jména jsou ukryta v latinských nápisech na podstavcích.

Tvým úkolem je za pomoci substituční šifry přeložit nápis. Co je substituční šifra, se dozvíš v textu níže. Sám text je ale i šifrou k jednomu z nápisů.

Druhý nápis je zašifrován stejně. Text, který jej ukrývá, je o výtvarné technice frotáže.

Touto technikou poté vytvoříš jednu z postav sousoší.

Na podstavci vpravo je napsáno:

S. SIGISMVNDVS M. REX BURGUNDIAE PATRONVS BOHEMIAE REGNI CHRISTI PROPVGNATOR PERENNIS.

S _ _ _ Ý _ IK _ _ N _ , M _ Č _ _ _ Í K , K _ _ L B _ _ G _ _ DSK _ ,
_ _ _ _ _ Č _ SK _ , KR _ L _ VS _ V _ K _ IS _ _ V _ V Ě Č _ _ B _ J _ _ _ Í _ .

Substituce

První způsob, jak zašifrovat zprávu, spočívá v změně použité abecedy otevřeného textu za znaky šifrové abecedy. Takové metodě se říká záměna neboli substituce a šifra, které se takto vytváří, se říká substituční šifra. K převodu otevřeného textu na šifrovaný text lze použít jednu šifrovou abecedu pro celý text nebo může pro každé písmeno otevřeného textu být použita jiná šifrová abeceda. Mezi těmito metodami existuje celá řada dalších možností, např. lze zaměnit bigramy otevřeného textu za bigramy šifrového textu apod. Příkladem nejjedušší záměny může být Caesarova šifra nebo námi vytvořená šifra, která vznikla záměnou znaků v Morseově abecedě.

„Mám to!“ vykřikla Ema a vítězoslavně se zadívala na Tonda mořícího se s textem. „No jo no, jsi prostě naše hvězda,“ zavrčel. „Kašli na to,“ usmála se smířlivě, „a pojď, vezmeme si uhl a papír a půjdeme si udělat nějaké obtisky kůry stromů a tak.“ Tonda vyskočil, jako když do něj střílí: „Tak poběž! Kdo bude dřív v parku.“ „A ten papír a uhl abych zase nesla já,“ vzdychla si Ema a vydala se za Tondou.

Na podstavci vlevo je napsáno:

S. VENCESLAVSM. DVX ET PATRONVS BOHEMIAE DECVS SOLAMENAEQVE PATRIAE.

S _ _ _ Ý _ _ C _ _ , M _ Č _ _ _ , _ _ Í Ž _ A P _ _ _ N Č _ _ K Ý ,
_ Z _ B _ A Ů _ _ CH _ _ _ _ _ I .

Frotáž

Název frotáž pochází z francouzského slova frotter, které znamená setřít nebo tření nebo drhnout tělo. Když se večer po koupání utíráš ručníkem, mohl bys také říct, že se frotuješ. Třeba: Mami, ještě nejsem, zrovna se frotuju. Neříkáš to, ale vážně bys mohl.

Mimochodem, když už jsme u ručníku, nesmíme zapomenout na froté ručník. Zní to trochu podle látky, ze které je vyrobený, podle měkkých bavlněných vláken. Ten název ale možná také souvisí se samotnou frotáží: ručníkem si přeci drhneme a dráme a třeme tělo. Slovo frotáž má ale ještě jeden význam. A zase tu jde o tření a přetírání.

V tomhle případě je to ale tření a přetírání předmetu tužkou, uhlem nebo křídou.

Tato technika spočívá v tom, že nejprve pečlivě přiložíme papír na pečlivě vybranou věc. A pak reliéf té věci, její strukturu a celý tvar přeneseme - pozvolným přetíráním tužkou - na papír.

Přeneseme, přefrotujeme. Páni!

